

Protocol medisch handelen op scholen

(DEF VERSIE 11-9-2015)

onderwijsgroep
perspecto

Inhoud

Soorten medische handelingen op school	3
Het kind wordt ziek op school	4
Het verstrekken van medicijnen op verzoek	4
Opbergen van medicijnen op school	5
Verrichten van BIG geregistreerde medische handelingen	5
Richtlijnen handelen bij calamiteiten	6
Formulier 1: verstrekken van medicijnen op verzoek	7
Formulier 2 Uitvoeren van medische handelingen	9
Formulier 3 Bekwaamheidsverklaring	11

Soorten medische handelingen op school

Begripsbepalingen

- a) Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt:
Het geven van medicijnen zoals een paracetamol of een zetpil bij een epilepsieaanval en het behandelen van een insectenbeet vallen niet onder de wet BIG.
- b) Handelingen waarvoor de wet BIG wel geldt:
Het geven van injecties en het toedienen van sondevoeding vallen onder de wet BIG. Deze mogen slechts worden uitgevoerd door artsen en verpleegkundigen. Delegeren van het verrichten van deze handelingen aan leerkrachten moet met zorgvuldigheid worden omgeven. Een arts kan een leerkracht handelingsbekwaam achten. Dit heeft echter niet het gevolg dat de leerkracht niet meer aansprakelijk is voor zijn handelen, deze blijft aansprakelijk. Bij een eventuele aansprakelijkheidsstelling wordt per omgaande de verzekering van Onderwijsgroep Perspecto in kennis gesteld. Het risico op eventuele aansprakelijkheidsstelling bij medische handelingen is verzekerd via Marsh b.v.

Een arts kan een leerkracht handelingsbekwaam achten en deze bekwaamheid moet worden ondersteund met een ondertekende verklaring van bekwaamheid. Dit houdt in dat de arts dan mede verantwoordelijk is. Dan nog blijft de mogelijkheid bestaan dat ouders leerkrachten aansprakelijk kunnen stellen.

Het kind wordt ziek op school

Indien een leerling ziek wordt of een ongeluk krijgt op school moet de leerkracht direct bepalen hoe hij moet handelen. Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de lessen last van hoofd-, buik- of oorpijn. Ook kan het kind bijvoorbeeld door een insect gestoken worden. Een leerkracht is niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is dan ook geboden. Uitgangspunt is dan dat een kind dat ziek is naar huis moet worden gestuurd.

Vanuit school wordt in een dergelijke situatie contact opgenomen met de ouders om te overleggen wat er dient te gebeuren. Van alle kinderen moet bekend zijn waar de ouders bij noodsituaties te bereiken zijn.

Wanneer ouders niet te bereiken zijn, maakt de leerkracht in overleg met de directeur de afweging of eenvoudige medicatie kan worden toegediend of dat de huisarts moet worden geraadpleegd. Bij twijfel altijd de huisarts raadplegen. Het zieke kind moet worden geobserveerd om zo het ziekteproces te volgen.

Signalen waar op te letten:

- Toename van pijn
- Misselijkheid
- Verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- Verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- Verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

Ouders worden van bovenstaande procedure op de hoogte gebracht tijdens het intakegesprek of middels informatie uit de schoolgids. In het inschrijvingsformulier vermelden ouders relevante medische zaken en contactpersonen (in nood).

Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen moeten soms medicijnen of andere voorgeschreven middelen innemen die een aantal malen per dag moeten worden toegediend. Hierbij valt te denken aan pufjes voor astma, antibiotica of zetpillen bij toevallen. Deze lijst is niet limitatief. Schriftelijke toestemming van de ouders is hierbij noodzakelijk.

In alle gevallen moet schriftelijk worden vastgelegd welke middelen het betreft, hoe vaak deze moeten worden toegediend, in welke hoeveelheden en op welke wijze. Daarnaast moet zijn vastgelegd over welke periode de middelen worden toegediend. Bij het verstrekken van middelen voor een langere periode moet per geval regelmatig met de ouders worden overlegd over de aandoening en het daarbij behorende medicijngebruik en de frequentie van het medicijngebruik. Indien er wijzigingen zijn, wordt dit vastgelegd.

Acties:

Medicijnen die op school bewaard worden, worden alleen in ontvangst genomen wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op de naam van het betreffende kind. De bijsluiter moet goed worden doorgelezen zodat men op de hoogte is van eventuele bijwerkingen van het medicijn. De uiterste gebruiksdatum van het medicijn moet worden gecontroleerd vóór toediening.

- Ouders moeten nieuwe medicijnen altijd eerst thuis toepassen. Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat het medicijn aan het betreffende kind gegeven is.

Noodsituaties:

Wanneer een kind niet goed reageert op het toegediende middel of bij onverhoopt toch fout toedienen van het middel wordt direct gebeld met de huisarts of met de specialist in het ziekenhuis. Bij zeer ernstige situaties bellen naar het landelijk alarmnummer 112.

Opbergen van medicijnen op school

Het bewaren van medicijnen moet tot het minimum beperkt worden. Per leerling wordt het beheer van de medicijnen bij de verantwoordelijke leerkracht(en) gelegd. De medicijnen dienen buiten bereik van de kinderen bewaard te worden. Hierbij valt te denken aan een af te sluiten bureaulade of af te sluiten (medicijn)kastje en waar nodig in de koelkast

Verrichten van BIG geregistreeerde medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat.

In uitzonderlijke situaties kunnen ouders in overleg met de directeur vragen om BIG-handelingen te laten verrichten op school. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding of het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten. In het algemeen worden deze handelingen door Zorgzaam (Thuiszorg) of de ouders of door het kind zelf op school verricht.

Het verrichten van BIG-handelingen door een leerkracht brengt bepaalde verantwoordelijkheden met zich mee. In deze gevallen moeten ouders hun toestemming hiervoor verlenen. Deze toestemming moet te allen tijde schriftelijk gebeuren.

Wettelijke regels

De wet BIG (Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) regelt wie welke handelingen mag verrichten in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze er een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en leerkrachten als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen. Bepaalde zogenaamde voorbehouden handelingen mogen alleen worden verricht door artsen. De betreffende arts moet zich er van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om de handelingen te verrichten.

In het geval dat leerkrachten betrokken worden bij de zorg rond een (ziek) kind worden zij partners in de zorg. Dit houdt in dat deze leerkrachten een gedegen instructie moeten krijgen hoe de BIG-handeling moet worden uitgevoerd. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handelingen wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. Een leerkracht mag deze handelingen alleen uitvoeren in opdracht van een arts die hem bekwaam heeft verklaard (schriftelijk).

Wanneer leerkrachten niet als bekwaam worden beschouwd om medische handelingen volgens de wet BIG uit te voeren, mogen zij deze handelingen niet uitvoeren. Een leraar die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht - zal deze handeling eveneens niet dienen uit te voeren

Vereiste documenten:

Geldige bekwaamheidsverklaring opgesteld door een arts (de bekwaamheidsverklaring wordt toegekend aan de medewerker die door de arts als bekwaam wordt geacht)

Toestemmingsverklaring van de ouders voor het verrichten van BIG handelingen

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen dan moet direct de huisarts of de specialist in het ziekenhuis worden gecontacteerd. Bij een ernstige situatie wordt direct gebeld met het landelijke alarmnummer.

Richtlijnen handelen bij calamiteiten

Indien zich calamiteiten voordoen ten gevolge van het toedienen van medicijnen of het uitvoeren van een medische (BIG) handeling bij een kind volgen hieronder richtlijnen:

- Laat het kind niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen.
- Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de kinderen een volwassene ophalen, waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen)
- Bel direct de huisarts en/of specialist van het kind
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112
- Geef door naar aanleiding van welk medicijn of medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt)
- Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
 - Naam van het kind
 - Geboortedatum
 - Adres
 - Telefoonnummer van ouders en/of andere door de ouders aangewezen personen
 - Naam + telefoonnummer van huisarts c.q. specialist
 - Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn
- Bel de ouders (bij geen gehoor een andere door de ouders aangewezen personen):
 - Leg kort en duidelijk uit wat er is gebeurd
 - Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd
 - In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis het kind is gebracht

Formulier 1: verstrekken van medicijnen op verzoek

Verklaring: Toestemming tot het verstrekken van medicijnen op verzoek

Bij een verandering van medicatie of dosering van bestaande medicatie informeert de ouder/verzorger schriftelijk de schoolleiding c.q. de leerkracht die de medicijninstructie heeft gehad. Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam leerling

Geboortedatum

Adres

Postcode en plaats

Naam ouder(s)/verzorger(s)

Telefoon thuis

Telefoon werk

Naam huisarts

Telefoon

Naam specialist

Telefoon

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte/aandoening

Naam van het medicijn

Wijze van toediening medicijn

structureel

incidenteel

Medicijn structureel toedienen op onderstaande dagen en tijden

DAG		TIJDSTIP	TIJDSTIP
Maandag			
Dinsdag			
Woensdag			
Donderdag			
Vrijdag			

Vervolg formulier 1

De medicijnen mogen alleen incidenteel worden toegediend in de volgende situaties:

Dosering van de medicijnen

Wijze van toedienen

Wijze van bewaren

Controle op vervaldatum door:

Functie

Ondergetekende ouder/verzorger van genoemde leerling geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leerkracht die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam leerkracht

Ouder/verzorger

Plaats

Datum

Handtekening

Formulier 2 Uitvoeren van medische handelingen

Verklaring: Toestemming tot het uitvoeren van voorbehouden medische handelingen (BIG)

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde "medische voorbehouden handeling" op school bij:

Naam leerling

Geboortedatum

Adres

Postcode en plaats

Naam ouder(s)/verzorg(er)s

Telefoon thuis

Telefoon werk

Naam huisarts

Telefoon

Naam specialist

Telefoon

Naam medisch contactpersoon

Telefoon

Beschrijving van de ziekte/aandoening waarvoor de "medische handeling" op school bij de leerling nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren "medische handeling(en)":

structureel

incidenteel

De "medische handeling(en)" moeten worden uitgevoerd op onderstaande dagen en tijden:

DAG		TIJDSTIP	TIJDSTIP
Maandag			
Dinsdag			
Woensdag			
Donderdag			
Vrijdag			

Vervolg formulier 2

De "medische handeling(en)" mogen alleen worden uitgevoerd in de hieronder omschreven situatie:

Manier waarop de "medische handeling(en)" moeten worden uitgevoerd:

Eventuele extra opmerkingen:

Bekwaamheidsverklaring aanwezig: ja nee

Ondergetekende ouder/verzorger van genoemde leerling geeft hiermee aan de hieronder genoemde leerkracht die daarvoor een bekwaamheidsverklaring BIG heeft gehad, toestemming voor het uitvoeren van de bovengenoemde medische handelingen:

Naam leerkracht

Ouder/verzorger

Plaats

Datum

Handtekening

Formulier 3 Bekwaamheidsverklaring

Uitvoeren van medische handelingen

Verklaring: bekwaam uitvoeren van medische handelingen (BIG)

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling

verklaart dat,

Naam werknemer

Functie

Werkzaam aan/bij

na instructie door ondergetekende in staat is bovengenoemde handelingen bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

Naam leerling

Geboortedatum

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handelingen moeten worden uitgevoerd gedurende de periode

Ondergetekende

Naam

Functie

Werkzaam aan/bij

Plaats

Datum

Handtekening